

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2008

Innehållsförteckning

Inledning	3
Styrelsens arbete	4
Föreningens medlemsantal	5
Föreningens personal	5
Föreningens ekonomi	5
Information och kommunikation	6
Politiskt arbete och representation	7
Internationellt arbete och representation	8
Föreningens verksamheter	9
Våra verksamheter	9
Kuratorsmottagningen	10
Projekt hbt-certifiering	12
Pride	12
Hiv/STI-preventiva verksamheten	13
Invandrarverksamheten	15
Ungdomsverksamhet	17
Telefonjour	18
Utbildning	20
Verksamhetsgrupper	21
Fritids- och Aktivitetsgrupper	22
Stöd- och Samtalsgrupper	28
Samarbets-, aktivist och arbetsgrupper	28
Regnbågspriset	29

Inledning

Den 27 februari firade RFSL Stockholm 20 år i lokalerna på Sveavägen. Närmare 100 personer samlades för att återuppliva och dela gamla minnen. RFSU, LAFA, Stockholm Pride och många av de senaste 20 årens aktiva medlemmar samlades för att uppvakta föreningen med gåvor och tal. Föreningens ursprungliga verksamhet, bestående av kafé, restaurang, bar, disco, gayjour, gayradio, hiv-prevention och relationsrådgivning, har förändrats genom åren. Men minst lika stark är viljan att tillhandahålla och utveckla verksamheter och aktiviteter som tillgodoser våra målgruppers behov och bidrar till att skapa långsiktiga förbättringar i hälsa och livskvalitet för hbt-gruppen. Målsättningen att skapa ett "Folkets hus för homosexuella" har breddats till en kamp för ett samhälle fritt från heteronormativitet och en vilja att välkomna alla som ställer sig kritiska till samhällets normer gällande sexualitet, könsidentitet och könsuttryck.

Mellan den 2 och 4 maj stod RFSL Stockholm som värd för RFSL:s kongress på Hotell Clarion Sign. Kongressen mottog delfinansiering från Stockholm Business Region och Stockholms Visitors Board.

Under EuroPride arrangerade RFSL Stockholm för första gången en konferens för de nordiska huvudstädernas hbt-organisationer, vilken förhoppningsvis bara var början på ett närmare samarbete. Föreningens samarbetspartners har på det hela taget ökat i antal, vilket också ökar vår genomslagskraft, men också kvalitén på vårt arbete.

Mycket arbete har under 2008 ägnats åt att styra upp föreningens ansträngda ekonomi efter det negativa bokslut som

följde verksamhetsåret 2007. En ordentlig översyn har resulterat i en ny ekonomisk modell som skapat nya förutsättningar för att varje enskild verksamhet kan bli ekonomiskt självgående. Personal och styrelse har gjort en kraftansträngning med att söka nya bidrag: kuratorsmottagningen mottar för första gången bidrag från Stockholms Läns Landsting och verksamheten för hiv/STI fick under året ökat anslag från Stockholms stad. Ungdomsverksamheten har fått bidrag från Allmänna arvsfonden och från Socialstyrelsen, för det nya projektet "Working it out".

Under året har styrelse och personal arbetat tillsammans för att säkra de ekonomiska förutsättningarna för föreningens "ungdomshäng" Egalias framtid; ett arbete som ytterligare synliggjort unga hbt-personers utsatta position i samhället.

Även arbetet med hbt-certifieringar har medfört att föreningen haft ökad kontakt med olika samhällsinrättningar, där vi sökt etablera en större förståelse för vår verksamhet bland Stockholmsregionens politiker och genomfört ett flertal politikeruppvaktningar.

Föreningen har fortsatt att fungera som en remissinstans för hbt-frågor och eftersträvar att vara en självklar opinionsbildande kraft i samhället. Även om Stockholm i många avseenden är en hbt-vänlig region finns mycket kvar att göra. Under året 2008 inledde styrelsen ett stort och viktigt arbete för att kartlägga hur vi som organisation kan bli mer inkluderande och bättre nå ut till hbt-personer med icke-svensk bakgrund. Fil. dr. Dina Avrahimi har under året studerat verksamheten, vilket resulterat i en intern rapport med förslag på olika tänkbara åtgärder. I

Samråd med personalen ska nu styrelsen diskutera och i den mån det anses möjligt, genomföra dessa.

Under verksamhetsåret har två av RFSL Stockholms medarbetare, kuratorn Maria Ahlsdotter och verksamhetschefen Katrin Odelius, avslutat sina anställningar. Föreningssamordnaren Åsa Brunius har tagit ett uppehåll för att studera. Vi vill tacka samtliga för all den tid och det hårda arbete som de lagt på föreningen.

Under sex månader stod RFSL Stockholm utan verksamhetschef. Styrelsen fick vid sidan av sina ordinarie arbeten leda personalgruppen och ta en mer operativ roll än vad som var planerat från början. I oktober påbörjade Christian Antoni Møllerop sin tjänst som ny verksamhetschef på RFSL Stockholm. Christian kommer närmast från LLH Oslo & Akershus, Norges motsvarighet till RFSL Stockholm där han haft en liknande tjänst i fem år. Under den nya verksamhetschefens ledning har föreningen börjat hitta nya strukturer och arbetssätt. En ny och alltmer professionaliserad organisation växer sakta men säkert fram. Andra tillskott till personalgruppen är kuratorn Mats Wretås, Eddie Summanen, projektledare för Linje 59, Tobias Herder, projektledare för hiv/STI och vikarierande föreningssamordnare Karin Båge. Under året har även Linn Gulbrandsen och Simon Sundström haft kortare uppdrag för föreningen och vi är väldigt tacksamma för deras engagemang.

Linda Johansson lämnade i november över ordförandeklubben till mig, Alf Kronvall, för att tjänstgöra i Afghanistan. RFSL Stockholm önskar ge Linda ett stort tack för hennes enorma insats i organisationen genom

flera år som tidigare styrelseledamot, vice ordförande och ordförande. Ett stort tack riktas även till övriga styrelseledamöter som av olika skäl tvingats angå under året.

Året 2008 har varit en lång och tidvis skakig resa som styrelsen och personalen delat. Utöver vår fantastiska personal vill jag också passa på att tacka våra engagerade arvodister och aktivister och inte att förglömma föreningens medlemmar. Det är med stolthet – och en viss lättnad – som styrelsen överräcker er verksamhetsberättelsen för 2008.

Alf Kronvall, Ordförande RFSL
Stockholm

Styrelsens arbete

Styrelsens arbete har i huvudsak skett genom dels styrelsesammanträden, dels i tre utskott:

- Ekonomiska utskottet (EU), med ansvar för att bereda ekonomiska ärenden såsom ansökningar, ekonomiuppföljning och kartläggning av föreningens ekonomi.
- Personalutskottet (PU), med ansvar för samtliga personalärenden, framförallt med rekryteringsfrågor, befattningsbeskrivningar, löne- och anställningsvillkor och personalpolicydokument. Individuella personalärenden har behandlats under sekretess.
- Politiska utskottet (PoU), med ansvar för föreningens politiska arbete, från uppvaktningar av politiker till mediebevakning, men även det internpolitiska arbetet inom RFSL och hbt-communityt.

Vid verksamhetsårets slut var utskotten sammansatta enligt följande: Ekonomiska utskottet: Ulf Schyldt, Bo Ludvigsson, Nicklas Persson och

Christian Antoni Møllerop
(adjungerad),
Personalutskottet: Daniel Hjalmarsson,
Frida Jacobson, Ulf Schyldt, Katina
Staf, Peter Tai Christensen och
Christian Antoni Møllerop
(adjungerad),

Politiska utskottet: Reb Kerstinsdotter,
Anna Söderström, Bo Ludvigsson, Alf
Kronvall och Peter Tai Christensen och
Christian Antoni Møllerop
(adjungerad).

Utskotten har sammanträtt efter behov
och fört egna minnesanteckningar.
Utskotten har fungerat som beredande
instans inför styrelsemötena och haft
kontinuerlig avrapportering och
uppföljning med styrelsen.

Sammanträden

Styrelsen har under året sammanträtt
minst en gång i månaden, sammanlagt
16 protokollförda sammanträden. Detta
är en ökning från föregående år, vilken
orsakats av det ansträngda
ekonomiska läget och att
verksamheten under 6 månader stod
utan verksamhetschef. Presidiet har
även träffats 17 gånger. Styrelsen har
under året fortsatt arbetet för att
professionalisera styrelsens arbete och
föreningens struktur.
Arbetsgivarrepresentanter har under
året varit Alf Kronvall, Linda Johansson
(fram till november) och Peter Tai
Christensen (från november).

Revisorer

Valda revisorer har varit Jimmie
Bergvall och Björn Lundmark, vars
uppdrag slutfördes av
revisorssuppleanten Sören
Alexandersson, samt Madelaine
Vilgren som revisorssuppleant. Lena
Jonsson (Lindbergs Grant Thornton)
valdes som auktoriserad revisor.

Valberedning

Valberedning under verksamhetsåret
har varit Caroline Bleichner, Ulrika
Westerlund, Jerry Adbo, Thomas
Rasmussen och Johnny Rydh.

Föreningens medlemsantal

Föreningen har när denna berättelse
nedtecknas 1227 medlemmar. I jämförelse
med föregående år är detta en
minskning med 79 medlemmar.

Föreningens personal

Föreningen har under hela eller delar
av verksamhetsåret haft följande
personer anställda på hel- eller deltid:
Veronica Berg, Marie Carlsson, Nicklas
Dennermalm, Eva Hansson, Tobias
Herder, Pablo Leiva, Eddie
Summanen, Mats Wretås. Under
verksamhetsårets första hälft har
Katrín Odélius, Lilian Granlund och
Maria Ahlsdotter avslutat sina
anställningar hos föreningen. Fyra
personer har anställts. Som
verksamhetschef rekryterades
Christian Antoni Møllerop, som
vikarierande föreningssamordnare
Karin Båge och Simon Sundström och
Tobias Herder inom hiv/STI-
verksamheten.

Föreningens ekonomi

Verksamhetsåret 2008 innebar en
ekonomisk återhämtning för föreningen
och efter 2007 års negativa bokslut
står nu RFSL Stockholm på tryggare
mark. För att lösa långsiktiga
finansieringsfrågor kommer arbetet
med att se över föreningens
ekonomiska rutiner att fortsätta. RFSL
Stockholms verksamhet är dock
fortfarande i viss mån underfinansierad,
så arbetet med att säkra en hållbar
ekonomi fortsätter. I övrigt hänvisar vi
till årets bokslut.

Åtgärder under 2008

Föreningens ekonomi och redovisning
har strukturerats om för att öka

möjligheten till insyn för styrelse, personal och medlemmar. Detta har inneburit att styrelsen uppmärksammat en rad förhållanden som tidigare inte har gått att utläsa ur redovisningen. Ett par av de verksamheter som föreningen bedriver har fortfarande inte en tillräcklig finansiering. Åtgärder för att lösa detta har påbörjats.

Kuratorsmottagningen

Ett långsiktigt arbete för att ge kuratorsmottagningen en självständig finansiering med minskat inslag av hiv-medel har igångsatts. Under 2009 kommer kuratorsmottagningen som ett första steg i denna process att få ett verksamhetsbidrag från landstinget.

Skolinformationsverksamheten

De senaste åren har skolinformationsverksamheten utvecklats positivt både vad gäller innehåll och volym. Trots det är verksamheten inte självfinansierande. För att ge en långsiktig ekonomisk trygghet i verksamheten prioriterar styrelsen att utveckla detta verksamhetsområde under de kommande åren.

Under 2009 kommer förhoppningsvis ett större kvalitetsutvecklingsprojekt med medel från Allmänna arvsfonden att ingångsättas. I samband med detta tas ett större helhetsgrepp om utbildningsfrågor och verksamheten kommer att byta namn till RFSL Stockholm Utbildning.

Hiv-medel

Det hiv-preventiva arbetet är föreningens ekonomiskt sett klart största verksamhet. En stor del av den verksamhet som RFSL Stockholm bedriver har ett hiv-preventivt syfte, så som uppsökande verksamhet, identitetsstärkande arbete och kunskapsspridning bland medlemmar och aktivitetsansvariga.

Ungdomsverksamheten

RFSL Stockholm bedriver en mycket framgångsrik och uppskattad ungdomsverksamhet genom Egalia och Working it out. En långsiktig finansiering av Egalia-verksamheten måste säkras då projektet löper ut i september 2009.

Huset på Sveavägen AB

Den verksamhet som idag bedrivs inom RFSL Stockholms dotterbolag Huset på Sveavägen AB är i huvudsak vidareuthyrning av lokaler och vissa inventarier (telefonväxel, kopiatorer m.m.) till våra hyresgäster: RFSL Förbundet, RFSL Ungdom och Stockholm Pride.

Verksamhetens volym har krympt under en rad år och fortsätter att krympa. Till följd av förändringar med hyresgäster har RFSL Stockholm tagit upp diskussioner med Lidl Sverige AB, av vilka vi hyr lokalerna, om att dela av och överlåta en del av lokalerna till Lidl som avser bygga bättre last- och personalutrymmen. Målet med detta är att reducera hyreskostnaderna för föreningen.

Information och kommunikation

Styrelsen har under verksamhetsåret påbörjat en översyn av föreningens externa och interna kommunikation och dragit slutsatsen att RFSL Stockholm behöver förstärka och förbättra våra kommunikationsstrategier. Styrelsen har därför påbörjat arbetet med en kommunikationspolicy och handlingsplan.

Hemsidan

I januari 2009 lanserades en ny webbplats för RFSL Stockholm utifrån förbundets ramverk. Webbplatsen innehåller information om föreningens arbete och aktuella aktiviteter. Antalet

besök på hemsidan uppgick under 2008 till 17510.

Annonsering

Det ekonomiska läget har inte tillåtit annonsering i samma utsträckning som tidigare år. Under året har vi dock haft annonser i QXs tidning, på deras hemsida och i GayMap samt i Kom Ut.

Politiskt arbete och representation

Mål- och åtgärdsplaner avseende prioriterade områden

Arbetet i styrelsen har under året bland annat bestått av framtagandet av tre mål- och åtgärdsplaner inom områden som utskottsledamöterna ansett vara prioriterade, nämligen: invandrarfrågor, transfrågor och äldrefrågor.

Invandrarfrågor

Under året har styrelsen varit i kontinuerlig kontakt med Dina Avrahami med anledning av det forskningsprojekt hon utfört på uppdrag av RFSL Stockholm. Avsikten med kontakten har varit att under året överväga och implementera projektets resultat i verksamhetsutvecklingen.

Styrelsen haft som ambition att finna en lämplig och inkluderande terminologi för den verksamhet som tidigare benämnts invandrarverksamheten. Efter omfattande diskussioner föll valet till slut på Stöd till hbt-personer med invandrarbakgrund för den utåtriktade stöd- och samtalsverksamheten och Migration och delaktighet för det internpolitiska arbetet att göra RFSL Stockholm till en mer tillgänglig organisation för alla hbt-personer.

Behovet av startgrupper för personer med migrationserfarenhet, startgrupper

på engelska och aktivistskolor /medlemsutbildningar har också identifierats under året. Politiska utskottet rekommenderar kommande styrelse att gå vidare med dessa förslag, förslagsvis i samarbete med Sensus.

Transfrågor

Styrelsen arrangerade tillsammans med representanter för RFSL Ungdom och RFSL Ungdom Stockholm den årliga transtemadagen som var uppskattad och välbesökt. I arbetet med verksamhetsplanen för 2010 ombads de ansvariga för respektive verksamhetsområde att genomföra en konsekvensanalys ur ett transperspektiv. I samband med utarbetandet av verksamhetsberättelsen gavs direktiv från politiska utskottet till ansvarig personal om att en utvärdering av verksamheten ur ett transperspektiv skulle redovisas.

Äldrefrågor

Arbetet med äldrefrågor har på grund av hög arbetsbelastning ännu inte påbörjats, men sittande utskott rekommenderar att styrelsen under 2009 bl.a. genomför en paneldebatt, tillsätter en referensgrupp och skriver en debattartikel avseende hbt-frågor ur ett äldreperspektiv.

Påverkansarbete

Tre politikeruppvaktningar har genomförts under året. De politiker som RFSL Stockholm träffat är skolborgarrådet Lotta Edholm (fp), Carin Jämtin (s) och Yvonne Ruwaida (mp) tillsammans med representanter ur respektive stab. Under mötena med skolborgarrådet och oppositionsborgarråden har huvudfokus legat på att diskutera hur RFSL Stockholms ungdomsverksamhet och utbildningsverksamhet ska kunna fortleva och utvecklas, men övriga verksamhetsområden har också ägnats

uppmärksamhet. Politikeruppvaktningarna har skapat en större förståelse för respektive parter förutsättningar att bidra till ett mindre heteronormativt Stockholm.

Kommunikationspolicy

Styrelsen har under verksamhetsåret utarbetat en kommunikationspolicy.

Remiss

Politiska utskottet har under verksamhetsåret till styrelsen förberett underlag för remissyttrande avseende samrådsförslaget "Regional utvecklingsplan för Stockholms-regionen" (RUF 2010).

Medlemsrekrytering

I syfte att rekrytera flera medlemmar påbörjades under 2008 arbetet med en medlemsvärvningskampanj. Tillsammans med representanter från personalen utformades fyra idéer till vykort som knyter an till RFSL Stockholms verksamhet och vision att förbättra den psykiska hälsan hos och livsvillkoren för hbt-personer. De färdiga vykorterna kommer att vara klara under våren 2009.

Referensgrupper och möten med andra organisationer

Under året har Nicklas Dennermalm deltagit i möten i samverkansgruppen STOP HIV. Gruppen består av företrädare från Folkhälsoinstitutet (FHI), Landstinget förebygger aids (Lafa), Posithiva gruppen (PG), RFSL, RFSL Stockholm, Smittskyddsenheten och Venhälsan.

Internationellt arbete och representation

I samband med att EuroPride 2008 gick av stapeln i Stockholm anordnades för första gången en träff för de nordiska huvudstädernas hbt-organisationer. Representanter från Helsingfors, Köpenhamn, Oslo,

Reykjavik och Stockholm var närvarande. Frågor som togs upp var bland annat potentiella samarbeten, gemensam nyhetslista, utbyte av erfarenheter avseende skolinformationsverksamheten och ungdomsverksamheten.

Nicklas Dennermalm och Tobias Herder deltog på den Nordiska tjänstemannaträffen i Helsingfors i november.

RFSL Stockholm var representerad vid Världsaidskonferensen 2008 i Mexico City samt April IV Foro om hiv/Aids och STI i Buenos Aires, Argentina.

Nicklas Dennermalm tog emot en delegation från Namibia och flera grupper från Asien, bland annat i samarbete med Sida och RFSU. Styrelse och personal tog emot besök från en stor delegation från ett flertal länder i Asien och Kaukasien.

I övrigt samarbetar RFSL Stockholm med följande organisationer:

IGLHRC

Föreningen har samarbete med den internationella människorättsorganisationen för homosexuella i Latinamerika - Los Angeles (USA).

Grupo Diversidad

Föreningen har samarbete med en förening för hbt-personer i Montevideo, Uruguay.

Fundacion Buenos Aires SIDA

Föreningen har samarbete med en förening för hivpositiva transexuella i Buenos Aires, Argentina
<http://www.fbas.org.ar>

Sindicato Afrodita

Föreningen har samarbete med en förening för transsexuella i Valparaiso, Chile.

NotieSe

Föreningen har samarbete med "NotieSe" Aids and HBT new agency i Mexico <http://www.notiese.org>

Föreningsaktiviteter

Lila salongen

Under 2008 har föreningens öppna caféverksamhet, Lila salongen, varit öppet under onsdagskvällarna. Syftet med Lila salongen är att skapa ett forum där besökare kan träffa och få information om RFSL Stockholm och vårt utbud av aktiviteter och grupper, samt erbjuda möjligheten att låna böcker i biblioteket och bli medlem i föreningen.

Under verksamhetsåret har antalet besökare varierat. Under våren höll Lila salongen öppet under 20 kvällar, med ungefär 185 besökare. Det arrangerades film- och karaokekvällar, samt två komma ut-kvällar och en invandrarkväll med tio deltagande. Under hösten har 18 träffar anordnats, med ungefär 50 besökare. Aktivitetsnivån minskade under höstterminen som avslutades med en glöggkväll med live musik och 12 besökare. Trots låga besökssiffror bedömer vi Lila salongen som en viktig verksamhet där föreningens medlemmar och aktivistgrupper dels kan träffa varandra, och dels där föreningen kan vara tillgänglig för allmänheten.

Transdagen

I november anordnade RFSL Stockholm tillsammans med RFSL Ungdom och RFSL Ungdom Stockholm den årliga transtemadagen. Dagen innehöll följande programpunkter: diskussion om namnlagen och tillämpning av denna; presentation om den nya diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck; presentation av RFSL Ungdoms intervjustudie *Är du kille eller*

tjej?; samtal om trans förr och nu; interaktiv föreläsning om trans och sex, samt en frågestund om transrelaterade frågor. Bland de medverkande återfanns Barbro Westerholm, Anti Aysan, Kerstin Burman, Jan Olov Madeleine Ågren, Arawn Repka, Erica Zander, Linus Hedlund och Michael Hansén Goobar. En namnbytesaktion genomfördes också i samarbete med Sensus och SFQ. En namnbytesaktion genomfördes, där besökarna uppmanades att lämna in blanketter om att byta eller lägga till ett så kallat könskonträrt namn. Totalt 56 personers blanketter lämnades sedan in till Skatteverket. Transtemadagen var välbesökt och hade uppskattningsvis 75 deltagare.

Tillbaka till livet

Den 4 november stod RFSL Stockholm värd för konferensen "Tillbaka till livet, en konferens om ungas psykiska ohälsa" i samarbete med Allmänna arvsfonden. Konferensen samlade 400 besökare och var en avslutning på Arvsfondens särskilda satsning på projekt som motverkar ungas psykiska ohälsa. Det är inom ramen för denna satsning som Egalia får sin finansiering.

Andra Aktiviteter

RFSL Stockholm har även medverkat på RFSL Förbundets internationella aktivistdag, V-day, WAD (World Aids Day), samt Sexdagarna på Stockholms universitet.

Våra verksamheter

Föreningens verksamheter är de verksamheter som kansliet driver både på och utanför Huset. De inkluderar kuratorsmottagningen, den hiv/STI-preventiva verksamheten, utbildningsverksamheten, invandrarverksamheten samt ungdomsverksamheterna. Våra verksamheter är till stor del

finansierade av projekt- och bidrags-
pengar.

Kuratorsmottagningen

Under 2008 har tre kuratorer varit anställda på mottagningen. En av dessa avslutade sin heltidstjänst sista mars 2008. Verksamheten har kommit att bli kraftigt beskuren efter den attack som inträffade på arbetsplatsen i slutet av maj 2007, där en av kuratorerna var den huvudsakliga drabbade. Tjänste-graden på kuratorsmottagningen har - som en direkt verkan av detta - kommit att pendla mellan totalt 75 och 175 % under 2008.

Kuratorerna har under året haft både gemensam och individuell handledning om 1-2 timmar varannan vecka hos legitimerad och handledarutbildad terapeut. Kuratorerna har haft gemensamma veckomöten under året. Under året har de kurators- och psykolog-träffar som brukar arrangeras för de tre rådgivningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö hållits en gång.

Individuella stödkontakter

Antalet bokade besök uppgick under året till 622 stycken. Sammanlagt har 107 personer träffat någon av kuratorerna, varav 56 kvinnor, 35 män och 16 transpersoner. Under året träffade kuratorerna även sju par för samtal med inriktning på relationen och fem föräldrar till homosexuella, bisexuella och transpersoner för enskilda samtal.

Under 2008 har kuratorerna huvudsakligen arbetat med korttidssamtal och erbjudit max tio samtal per person. De längre kontakter vi hade vid årets start har fortsatt som långtidskontakter. Detta har resulterat i att kuratorerna kunnat ta emot fler individer än vanligt och att den kö som brukar uppkomma har varit hanterbar. Det har också inneburit att kontakter behövt avslutas

innan de varit färdigbehandlade. Under hösten har föreningen fattat beslutet om att även fortsättningsvis huvudsakligen erbjuda kortare kontakter, men att ett mindre antal längre kontakter ska beredas plats, där det finns särskilt lämpligt.

Besöken på kuratorsmottagningen kan huvudsakligen delas in i två grupper:

Rådgivning

Personlig rådgivning innebär samtal av mer informativt slag och mindre djupgående karaktär, där individen får svar på allt ifrån juridiska frågor till hänvisningar till RFSL:s aktiviteter. Även samtal som handlar om att få stöd i sin komma-ut-process har förts. Vidarehänvisning har skett såväl till andra verksamheter inom RFSL som till andra institutioner och organisationer där man haft kompetens inom aktuellt område.

Samtalskontakter av stödjande eller psykoterapeutisk karaktär

Till skillnad mot rådgivningssamtal handlar stödsamtal om den besökandes psykosociala behov. Stödsamtalen kretsar ofta kring frågor om identitet och självbild som homosexuell, bisexuell, eller transperson. Metoden kan vara av rent stödjande eller mer psykoterapeutisk karaktär. Samtalen kan pågå kontinuerligt under en längre tid, vilket ger klient och kurator möjlighet att utveckla tankegångarna, definiera den sökandes problem och hitta lösningar på dessa. De längre kontakterna kan handla om relationsproblem, ensamhet, utanförskap, missbruk, separationsångest eller självmordstankar. I längre samtalskontakter där kontinuiteten i besöken blir en viktig ram och trygghet, kan syftet vara att belysa besökandens egna resurser genom pedagogisk påverkan för att till exempel öka insikter om hur man fattar viktiga beslut. Vid

individuella samtal och parsamtal med män eller bisexuella kvinnor kommer kuratorerna ofta in på säkrare sex och hiv. Vid mötet med personer som bär på hiv förs även samtal kring det egna förhållningssättet till sjukdomen. Samtal förs till exempel kring tankar om biverkningar av bromsmediciner, rädsla för att överföra smitta till andra och synen på den egna hälsan och den egna sexualiteten. Några målgrupper återkommer i kuratorernas verksamhet; till exempel tonåringar, vuxna kvinnor och män som är på väg att komma ut och som är i behov av psykosocialt stöd. Samkönade par vänder sig inte sällan till kuratorsmottagningen istället för till kommunens familjerådgivning. Dessutom är kuratorsmottagningen den enda instans som vänder sig till anhöriga till transsexuella som är i behov av att bearbeta sin egen inställning till den anhörigas transsexualism.

Telefonrådgivning

Kuratorerna har under året haft ett stort antal telefonsamtal. Genom e-post har under året mottagits uppskattningsvis 500 meddelanden med förfrågningar, funderingar samt tidsbeställningar till kuratorerna. Samtalen, både per telefon och e-post, har främst kommit från homo- och bisexuella kvinnor och män, transpersoner samt föräldrar till barn med en hbt-identitet. Den främsta anledningen till kontakt är behovet av psykosocialt stöd. Vidare efterfrågar många information om homo- och bisexualitet. Tydligt är att frågor som rör könsidentitet och könsuttryck utgör en allt större andel av mottagningens telefonsamtal och e-post. Frågorna kommer både från individer som funderar över transrelaterade frågor och från skolkuratorer och personal inom psykiatri och BUP, med flera.

Handledning av arvodister och aktivister

Under året har kuratorerna kontinuerligt handlett och stöttat ett antal aktivister och arvodister som verkat inom grupper och verksamheter som erbjuder psykosocialt stöd av någon form. Kuratorerna har bland annat handlett skolinformatörsgruppen.

Konsultativt arbete

Utöver homo- och bisexuella kvinnor och män och/eller transpersoner tas kuratorsmottagningens expertis i bruk av de som i sitt yrke kommer i kontakt med målgruppen. Personal inom öppenvårdspsykiatri, ungdomsmottagningar, skolhälsovård, elevvårdspersonal samt missbruksenheter saknar ibland den kunskap om homosexualitet som behövs för att kunna bemöta hbt-klienter eller patienter. Personal från sådana instanser vänder sig därför ofta till kuratorerna. I första hand söker kuratorerna i dessa fall förmå behandlande instans att själv tillskansa sig den grundläggande kunskap som har att göra med homo- och bisexuella och/eller transpersoners liv och identitet.

Stödgrupper

På grund av arbetssituationen under det gångna året har ingen ny stödgrupp initierats.

Föräldra- och anhöriggrupper

Under hösten 2008 har kuratorerna hållit en samtals- och stödgrupp för anhöriga till transsexuella. Gruppen har varit av pedagogisk och bearbetande karaktär och den besöktes av 15 anhöriga och varade under fem träffar á 120 minuter.

Extern utbildning och information

Vid ett flertal tillfällen har personal från RFSL Stockholms kuratorsmottagning medverkat vid yrkesutbildningar och utbildningsdagar för redan yrkes-

verksamma. Under verksamhetsåret har kuratorerna bland annat utbildat blivande pedagoger vid Karlstads universitet, samtliga chefer inom Eskilstunas socialomsorg och Landstingsförvaltningens chefer inom ramen för ledarskaps och chefsprogrammet. Föreläsningar har också hållits i Landstinget förebygger aids (LAFA) grundutbildning "Fakta och perspektiv på ungdom, sexualitet och hiv/aids". Totalt har cirka 470 personer deltagit i dessa utbildningar.

Projektet hbt-certifiering (HBTC)

Under årets kongress fattades beslutet att all HBTC-verksamhet ska gå via RFSL Förbundet. RFSL Stockholm har ändå, med förbundets mandat, arbetat vidare med att skapa HBTC för vårdinrättningar och vidareutveckla de metoder som togs fram för HBTC under 2007. Det har resulterat i att föreningen inom ramen för kurators- och skolinformationsverksamheten genomfört ett pilotprojekt för samcertifiering av Stockholms skolors ungdomsmottagning och Järva mansmottagning. Grundutbildningen kommer att vara klar 2008 och sammanfattningen och den slutliga certifieringen av dessa båda arbetsplatser kommer att äga rum våren 2009.

Föreningen har också i samarbete med RFSL Förbundet haft metodmöten där vi utarbetat strukturer och faktiska handledningar för det interna arbetet på de arbetsplatser som certifieras. Vi har även tillsammans med förbundet startat en tredje certifiering av Beroendecentrums hbt-mottagning. Även denna kommer att slutföras under 2009.

Syftet med projektet HBTC är att utarbeta en metod för att i framtiden kunna erbjuda offentliga årdinrättningar

en möjlighet att kvalitetssäkra sitt arbete med hbt-frågor såväl internt som mot tredje part. Genom att genomgå en skraddarsydd utbildning kan verksamheter erhålla ett certifikat för att använda när man önskar synliggöra sin tillgänglighet för, och kunskap om, hbt-personer. Detta är ett sätt för RFSL Stockholm att arbeta mot målet att alla hbt-personer i Stockholm ska kunna känna sig fria att välja en vårdinrättning i sitt närområde och där kunna känna sig trygga i att kunna erbjudas ett gott och professionellt bemötande.

Under 2007 – 2008 har totalt fyra certifieringar påbörjats i Sverige. Två har genomförts av RFSL Stockholm, en av RFSL Förbundet i Jönköping och i samarbete mellan RFSL Stockholm och RFSL Förbundet – också den i Stockholms län. Dessa fyra certifieringar har genomförts som pilotprojekt för att kunna utveckla ett gediget koncept inför framtiden. Dessa piloter bör alla vara genomförda under våren 2009.

På RFSL:s kongress 2008 fattades, som ovan nämnts beslutet att all HBT-certifiering ska administreras av RFSL förbundet. Detta för att kvalitetssäkra verksamheten. RFSL Stockholm står bakom det beslutet. Det är alltså förbundets ansvar att tillvarata de erfarenheter som nu gjorts i de fyra pilotcertifieringarna. RFSL Stockholm kommer att vara förbundet behjälpligt i detta arbete.

Pride

I samband med EuroPride i Stockholm arrangerade styrelsen en konferens för de nordiska huvudstädernas hbt-organisationer (mer om konferensen finns att läsa under internationell representation). RFSL Stockholms ordförande och vice ordförande delade ut Regnbågspriset och Rosa tisteln på

stora scenen i Pride Park. Mottagaren av Regnbågspriset, Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, Thomas Hammarberg, hade tyvärr inte möjlighet att närvara vid prisutdelningen. Priset hämtades å hans vägnar av HomO Hans Ytterberg. Mottagarna av Rosa tisteln, kom inte till prisutdelningen. Läs mer om priserna och styrelsens motiveringar i avsnittet Regnbågspriset och Rosa Tisteln.

Mot bakgrund av föreningens ekonomiska situation valde RFSL Stockholm att inte ha ett eget tält i Pride Park. Istället anordnades olika arrangemang i föreningens egna lokaler på Sveavägen.

Kuratorsmottagningen anordnade två arrangemang. Det ena var ett öppet möte för anhöriga till transsexuella. Mötet varade i 90 minuter och hade åtta deltagare. Där skedde utbyte av erfarenheter om hur det är att leva som anhörig till en transsexuell person.

Den andra aktiviteten var ett öppet samtal om sorg i samarbete mellan Ann-Christine Jansson, präst i Svenska kyrkan, och Eva Hansson, kurator RFSL Stockholm. Under samtalet presenterade arrangörerna texter om sorg och höll ett öppet samtal om hur det kan vara att tillhöra gruppen hbt-personer och gå igenom en sorgprocess. Vad sker om man inte har levt som öppen hbt-person, påverkar det min möjlighet till stöd i sorgprocessen? Aktiviteten varade i 120 minuter och lockade sex deltagare.

Övriga aktiviteter omfattade bland annat en återträff för Startgruppen 25+; ungdomshäng; skrivarskola med transinriktning; workshop om utmaningen för RFSL att nå ut till fler personer med invandrabakgrund;

Gayseniorfika; presentation av den kubanska boken med hiv-tema "En un rincón cerca del cielo", samt fest med Golden Ladies.

I övrigt deltog styrelseledamöterna på föreläsningar och seminarier. Exempelvis ledde en representant för styrelsen en paneldiskussion i samarbete med RFSU Stockholms BDSM-arbetsgrupp. Föreningens ordförande närvarade på sammankomster för politiker och andra makthavare på Prideområdet. Föreningen hade även ett informationsbord inne i Pride House.

Hiv/STI-preventiv verksamhet

Utåtriktad hiv/STI-preventiv verksamhet 2008

RFSL Stockholm har under året haft tre hel- och korttidsanställda med ansvar för primärpreventiva verksamheter mot män som har sex med män (MSM). Syftet med verksamheterna är att minska spridningen av hiv och andra STI, vilket beskrivs närmare nedan. Utöver detta har RFSL Stockholms personal och verksamhet i alla sina delar arbetat med olika aspekter av hälsofrämjande arbete på individ- och gruppnivå. Detta arbete syftar till att stärka och stödja gruppen MSM och att öka känslan av sammanhang och social delaktighet, samt skapandet av sociala nätverk. Detta ingår i preventionsarbetet som ett led att på sikt stärka hälsan och bidra till att uppnå och bibehålla beteende- och attitydförändringar. Som en del av arbetet utför RFSL Stockholm konsultativt arbete för olika myndigheter på olika nivåer.

För att få en mer enhetlig avsändare, bättre lokal förankring och ett flexiblere arbetssätt har vi under 2008 tagit fram en grafisk profil gällande trycksaker, kondomer och arbetskläder för de olika

hiv/STI-verksamheterna. Vi har även tagit fram allmänt kampanjmaterial, en broschyr om övergrepp och hiv/STI, en broschyr om oralsex och hiv/STI, samt haft en generösare policy mot hbt-scenen gällande kondomer. Detta har möjliggjorts av de höjda bidragen från Stockholms Stad och Stockholms läns landsting 2008.

Kondomleverantörerna

Sedan 1980-talet har RFSL Stockholm arbetat utåtriktat i gruppen MSM för att tillhandahålla information och kondomer i syfte att öka andelen skyddade samlag för att på så sätt minska spridningen av främst hiv, men även andra sexuellt överförbara sjukdomar. Denna verksamhet drivs sedan flera år tillbaka under namnet "Kondomleverantörerna". Arbetet med Kondomleverantörerna har bedrivits på arenor som besöks av målgruppen i syfte att på ett nära och konkret sätt nå ut med redskap för, och attitydpåverkande material kring, säkrare sex.

Under året delades cirka 12 000 kit med kondomer, glidmedel och information ut. Detta är en liten minskning jämfört med 2007. Antalet arbetstimmar på olika MSM-arenor ökade däremot, vilket indikerar att vi fört fler samtal än tidigare, framför allt under RFSL Stockholms oralsex/hiv-kampanj som genomfördes under hösten.

Kondomleverantörerna jobbade även under Världsaidsdagen. Tillsammans med RFSU Stockholm delade vi ut 6 000 kondomkit och lyfte frågor kring hivpositivas rätt till sex och kondomen som en möjlighet till detta. Kampanjer som genomförts under 2008 är Color of Love/Miu (i samarbete med RFSL och RFSU), Konsten att suga kuk, Världsaidsdagen (i samarbete med RFSU Stockholm och RKUF), Basic-

kampanj och parkverksamheten.

Under året har vi arbetat med att kvalitetssäkra Kondomleverantörerna. Vi tog in en konsult som under höst och vinter granskade och reviderade de existerande policys som fanns, nedtecknade metoden och arrangerade ett seminarium kring peer to peer education. För att nå ut till fler potentiella framtida säkrare sexinformatörer genomförde vi en större rekryteringssatsning som inkluderade banners och flyers. Denna satsning möjliggjordes tack vare ökat stöd från Stockholms stad och Stockholms läns landsting.

Tack vare Socialstyrelsens stimulanspengar och extrabidrag från Stockholms stad har vi kunnat producera två kampanjmaterial riktat till BDSM-utövare och ungdomar under 20. Dessa kommer att lanseras under vintern och kommande vår.

Sexperterna

Internet är en viktig mötesplats för många MSM, inte minst de som aldrig besöker platser eller verksamheter med hbt-anknytning. Projektet Sexperterna syftar till att minska överföringen av hiv och andra STI bland MSM, genom att uppsökare som själva tillhör målgruppen svarar på frågor om säkrare sex på RFSL-chatten och via en svensk och en engelsk profilsida på webbcommunityt Quiser. Denna metod ger unika möjligheter att stärka målgruppen i att ha säkrare sex genom att frågorna kan besvaras i realtid och svaren anpassas till varje individs situation.

Kinema

(f.d. Outreachverksamheten)

Vi vet att tusentals MSM söker sexuella kontakter med andra män på Stockholms videoklubbar. För många män är videoklubbarna den enda kontakten med hbt-Stockholm. Därför

är videoklubbarna är en viktig arena för RFSL Stockholms hiv- och STI-preventiva verksamhet. Samtliga Stockholms nio klubbar har ingått i verksamheten. Fokus ligger på kondomanvändning, testning och informationsspridning. Under året har vi arbetat med en kvalitetssäkring som blir klar under våren 2009. Syftet har varit att göra kondomer och information mer lättillgängligt för målgruppen. Bland annat har vi satt upp informationstavlor på toaletter och i entréer, installerat glidmedelpumpar, formaliserat relationerna med de kommersiella aktörerna och sett över kondomdistributionen.

Nytt för 2008 var att vi byggde plattformen för Sexperterna Mobil, vilken är tänkt att lanseras under 2009. Sexperterna Mobil är en mobiltelfonitjänst som bygger på Sexperterna-metoden, anpassad till mobiltelefonen. Huvudmålgruppen är män som har sex med män på videoklubbar och andra sexfrekventa miljöer. Satsning på Sexperterna Mobil har möjliggjorts tack vare ökat stöd från Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Slutligen har verksamheten också bytt namn till Kinema.

Sexperterna och Kondomleverantörerna under EuroPride.

Kondomleverantörerna klubb besökte totalt nio fester under EuroPride och delade ut totalt cirka 4000 kondomkit.

Kondomleverantörerna park var ute flera dagar då vädret så tillät för att dela ut kondomkit och samtala kring säkrare sex med besökare på Långholmen och Frescati. Vi grillade även på Frescati och bjöd på säkrare sex-snack och korv, något som var mycket uppskattat.

Sexperterna hade ingen verksamhet

på Internet under Pride, utan satte i stället upp en frågelåda på Pride Ung för att marknadsföra våra tjänster för de yngre deltagarna. Målet var att synas snarare än att svara på frågor, och vi fick endast in ett fåtal frågor under dagarna som Pride Ung var öppet. Vi tror att det är viktigt att Sexperterna syns och genom att göra det kan vi öka förtroendet från målgruppen och förhoppningsvis vet fler vart de kan nå oss. Vi hoppas att även under nästa års Pride ha möjlighet att finnas och synas på plats bland människor snarare än på Internet, där vi verkar under årets övriga 51 veckor.

Invandrarverksamheten

Sedan 1995 har RFSL Stockholm en anställd invandrarkonsulent som arbetat med frågor kring hiv/STI huvudsakligen i gruppen spansktalande, och även med andra homosexuella, bisexuella och transpersoner med utländsk bakgrund.

Verksamheten kan delas upp i tre delar: informationsarbete, individuella stödkontakter och socialt arbete med hbt-personer med icke-svensk bakgrund i Stockholm och deras anhöriga.

Arbetet har skett på individ- och gruppnivå och har varit av såväl primär- som sekundärpreventiv karaktär. Information har skett om hiv/STI och att leva som hiv-positiv i Sverige, om homosexualitet och komma ut-processen. Informationen har skett genom såväl direktkontakt som telefon och e-post och har kunnat riktas till både icke-svensktalande som bor i Stockholm och de som bor på andra platser i landet. Socialt nätverksbyggande har varit en kärna i arbetet.

Under 2008 hade RFSL Stockholm sammanlagt kontakt med invandrare från cirka 30 olika länder som bor i Sverige, eller har kommit hit för kortare besök.

Sekundärprevention hiv för personer med icke-svensk bakgrund

Genom invandrarkonsulentens bedrivs viss sekundärprevention riktad till främst hiv-positiva hbt-personer. Detta sker huvudsakligen genom rådgivande samtal om behandlingar samt läkarbesök på hiv-mottagningar, till exempel Venhälsan. Under 2008 genomfördes cirka 150 samtal, varav cirka 79 % berörde gruppen MSM.

Under 2008 har vi fortsatt samarbetet med Noaks Ark och Posithiva gruppen (PG). Tillsammans med Noaks Ark arrangerade RFSL Stockholm en Latinokväll i PG:s lokaler. Vi deltog även på sommarläget i Norrtälje och hade soppkvällar på onsdagar. Flera samtalsträffar på Noaks Ark har arrangerats för spansktalande och icke-svensktalande MSM. Med detta försökte vi nå hiv-positiva killar genom olika aktiviteter som kan hjälpa dem att bearbeta sin hiv-status och hantera olika behov i sina vardagsliv. Under året har lunchträffar anordnats för deltagarna på tisdagar och torsdagar i Noaks Arks lokaler. I december träffades deltagarna även för en gemensam julresa.

Individuella stödkontakter

RFSL Stockholms invandrarkonsulent hade under 2008 kontakt med 96 personer.

Klienterna har varit från 30 olika länder runt om i världen, bland annat Argentina, Azerbajdzjan, Vitryssland, Bolivia, Colombia, Cuba, Chile, Ecuador, El Salvador, Grekland, Honduras, Irak, Jemen, Jordanien, Libanon, Libyen, Mexico, Nicaragua,

Nigeria, Peru, Portugal, Rumänien, Ryssland, Spanien, Sverige, Syrien, Turkiet, Ukraina och Uruguay.

Av dessa var 77 män, 17 kvinnor och 2 transpersoner. 43 personer har definierat sig som homosexuella, 24 som bisexuella, 2 som transpersoner, 26 som heterosexuella och 1 vet ej. Totalt genomförde invandrarkonsulentens cirka 350 samtal under året.

Samtalen har handlat om:

Migrations- och asylfrågor (41 %): regler gällande migration till Sverige från länder utanför EU.

Sociala frågor (28 %): kontakter med myndigheter (Skatteverket, Arbetsförmedlingen, vården, polis, SFI, Komvux m.fl.)

Psykosociala frågor (15 %): klienternas psykosociala frågor och problem som uppstår i det nya samhället. Invandrarkonsulentens ger den första hjälpen och remitterar sedan vidare till specialister och andra instanser.

Relationer (6 %): klientens förhållande med sambo, partner, föräldrar, arbetskamrater och närstående.

Säkrare sex, hiv/STI (5 %): informationen som söks har varit olika för olika klienter, men har i första hand gällt hälsofrågor och hälsoundersökning. Hiv-positiva klienter har fått hjälp att ta kontakt med olika kliniker organisationer som jobbar med dessa frågor runtom i landet.

EU-frågor (3 %): berör de personer som är från europeiska länder och kommer på besök eller vill bosätta sig permanent i Sverige.

Hbt-manual för icke svensktalande

RFSL Stockholm har tagit fram en manual som riktar sig till nyanlända hbt-personer. Manualen finns på tolv olika språk (arabiska, engelska, italienska, franska, kinesiska, persiska, portugisiska, tigrinja, thai, turkiska, spanska, och ryska) och ska också publiceras på lätt svenska på RFSL Stockholm hemsida.

Med denna manual vill RFSL Stockholm ge information som riktar sig till nyanlända personer som är asylsökande eller fått uppehållstillstånd. I broschyren framgår till exempel hur hbt-personer lever i landet, vart man kan vända sig med olika frågor som rör sexuell läggning, den svenska lagstiftningen och säkrare sex. Manualen ska publiceras i broschyrformat på tre olika språk och distribueras under våren 2009.

Förstudie om hur vi ska nå fler hbt-personer med invandrarbakgrund

RFSL Stockholm anlidade under året Fil. dr. Dina Avrahami för att genomföra en intern förstudie för styrelsen och personalen med syftet att identifiera konkreta åtgärder genom vilka RFSL Stockholm ska kunna nå ut till fler hbt-personer med invandrarbakgrund och uppmuntra dessa till ökad delaktighet i föreningens arbete och aktiviteter.

Tanken är att ökad delaktighet ska kunna leda till en interaktionsprocess inom föreningen. Processen ska kunna bidra till synliggörandet av personer med invandrarbakgrund. Förhoppningsvis kan erfarenheterna från studien ligga till grund för nya projektansökningar om medel för genomförandet av de föreslagna åtgärderna samt för en fördjupad studie. Studien ska redovisas till Socialstyrelsen i mars 2009.

Ungdomsverksamhet

Under 2008 har två projekt inom Ungdomsverksamheten avslutats och ett nytt påbörjats. Det treåriga projektet BUMS, med stöd från Socialstyrelsen, avslutades i mars och projektet Metodutveckling för att motverka socialt utanförskap hos hbt-ungdomar, med stöd från Ungdomsstyrelsen, avslutades i juni. Det nya treåriga projektet Working it out beviljades medel från Arvsfonden i oktober. Det pågående projektet Egalia, med stöd från Arvsfonden, har gått in i sitt tredje och sista projektår.

BUMS

Projektet syftade dels till att utveckla och sprida kunskap om metoder för att stödja unga bi- och homosexuella samt transpersoner, dels till att sprida erfarenheter och metoder för att motverka homofobi bland unga, stärka den psykosociala hälsan och lägga grunden för ett säkrare sexbeteende hos målgruppen. Projektet avslutades i mars.

Metodutveckling för att motverka socialt utanförskap hos hbt-ungdomar

Det ettåriga projektet påbörjades i juli 2007. Målet var att genomföra en förundersökning kring det nord-amerikanska metodmaterialet Working it out för att se hur det kunde användas inom ramen för RFSL Stockholms ungdomsverksamheter. Projektet avslutades i juni 2008.

Egalia

Egalia är en öppen verksamhet för hbt-personer i åldrarna 13 – 20 år. Till formen liknar Egalia en fritidsgård. Den är öppet två kvällar i veckan, måndagar och fredagar kl 17- 20. Genom Egalia erbjuder RFSL Stockholm en kreativ, kontinuerlig, gratis, drogfri och ledarledd mötesplats för socialt nätverksbyggande som i sin

form även fungerar identitetsstödande. På Egalia finns olika möjligheter till sysselsättning. Det finns kortare pyssel i form av till exempel pärlplatte-tillverkning, symaskiner och knapp-maskiner. Egalia är den enda plattform för hbt-ungdomar i Stockholm som är alkohol- och drogfri samt åldersreglerad. Under året har besökare också kunna engagera sig i det längre scenprojektet som leddes av skådespelaren Robert Fux och resulterade i ett uppskattat framträdande i slutet av vårterminen. Antalet fritidsledare som arbetar vid varje tillfälle har utökats från två till tre, eftersom det märkts att ledarnas arbetsbelastning varit allt för hög. Totalt tre nyrekryterade ledare har utbildats och introducerats i verksamheten.

Egalia har haft öppet vid 69 tillfällen under året och haft i genomsnitt 38 besökare per gång. Som mest har verksamheten haft 55 deltagare och som minst 18. Egalia hade i genomsnitt 4,5 förstagångsbesökare per tillfälle. Det är en jämn könsfördelning bland besökarna, och ungefär en tredjedel av dem som besöker verksamheten har någon transidentitet. Former för datainsamling kring dem som besöker Egalia har utarbetats under året. För närvarande får alla förstagångsbesökare fylla i en anonym enkät med frågor kring vilka de är och varför de sökt sig till verksamheten. Enkäten följs sedan upp med en andra enkät sju veckor efter det första besöket. Denna innehåller frågor kring i vilken utsträckning de återvänt till verksamheten och hur de uppfattar den. Under året har den administrativa delen av projektet fokuserat på att hitta finansiering för verksamheten efter den sista september 2009, då det tredje och sista året med stöd från Arvsfonden avslutas. Ett stort arbete har lagts ner på att söka och kontakta presumtiva finansiärer. Några olika

möjliga vägar har utkristalerats under denna efterforskning och där tar nu arbetet vid under 2009.

Pride Ung

Inom ramen för Ungdomsverksamheten har RFSL Stockholm arrangerat Pride Ung under EuroPride i samarbete med Pride på Stan och Lava/Kulturhuset. Pride Ung på Lava hade ett eget, gratis och ungdomsinriktat program och var öppet fyra dagar under Pride-veckan. I genomsnitt hade Pride Ung 300 besökare per dag.

Working it out

Working it out är ett nytt projekt som påbörjades i november 2008. Målet med projektet är att, baserat på den amerikanska metoden Working it out, framställa ett metodmaterial som syftar till att stärka unga hbt-personer samt arbeta hiv-preventivt med målgruppen.

Telefonjour

1 mars 2008 tillträdde en ny projektledare för Linje59. Eddie Summanen tog då över efter Marie Carlsson. I likhet med tidigare år har linjen finansierats genom projektbidrag från Socialstyrelsen. LAFA har också finansierat linjen genom att bekosta viss reklam.

Det viktigaste steget för Linje59 under 2008 var att linjen transinkluderades. Sedan starten 1990 har linjen enbart riktat sig till homo- och bisexuella ungdomar. Under 2008 har linjen successivt transinkluderats och sedan den 15 september vänder sig linjen officiellt till transungdomar. Verksamheten är relativt ensam i sitt slag; det finns ingen annan nationell telefonjour med gedigen kompetens kring ungdomar, icke-heterosexualitet och transfrågor.

Arvodister

Under april skedde nyrekrytering till linjen och sex nya arvodister anställdes. Vid rekryteringen var kunskap om och/eller erfarenhet av trans meriterande. Under året har två arvodister slutat och ytterligare en har tagit paus på obestämd tid. För tillfället är tolv arvodister aktiva på linjen. Alla arvodister inbjöds till sommaravslutning på Boule & Berså den 12 juni och till julavslutning på Huset den 17 december.

Utbildning/handledning

För att säkra transkompetensen på Linje 59 har såväl nya som gamla medarbetare fått adekvat utbildning. Under våren genomfördes en obligatorisk heldagsutbildning. Under förmiddagen introducerades de nyanställda för RFSL Stockholm och Linje59 och under eftermiddagen gav föreningen KIM en grundkurs i trans. RFSL Ungdom höll en BRYT-utbildning med fokus på trans, etnicitet och funktionalitet. Utbildningen gav även tillfälle för arvodisterna att diskutera frågor och funderingar i storgrupp. Denna heldag kompletterades med ytterligare utbildningstillfällen:

- Samtalsmetodik med kurator Maria Ahlsdotter. Fokus på att möta transungdomar och att föra stödsamtal via telefon.
- Säkrare sex för homo-, bi- och transungdomar med Magnus Gäredal från RFSU och RFSL Ungdom med särskilt fokus på transsex.
- Transkunskap med Alex Fridunger. Fördjupning av transkunskapen i gruppen med fokus på transfobi, utredning för transsexuella, kön och att möta transungdomar.

Arvodisterna erbjuds därefter handledning vid behov, men detta år har det inte efterfrågats, vilket kan bero

på att gruppen redan har fått många timmars vidareutbildning. Vid dessa tillfällen har även diskussioner förts kring hur man ska handskas med olika situationer på linjen.

Projektledaren har deltagit i två utbildningar arrangerade av LAFA: *Perspektiv på ungdomar, sexualitet och hiv/aids* och *Kropp och sexualitet – en kurs i sex och samlevnad för dig som möter invandrare och flyktingar*. Projektledaren deltog även i en konferens för telefonjourer med anknytning till RFSL.

Hemsidan

Den redan befintliga hemsidan har textmässigt gjorts om rejält för att vara transinkluderande. Länkar har uppdaterats, information om trans har tillkommit och texter har skrivits om från grunden. Hemsidan har även kompletterats med två komma u-berättelser som bygger på intervjuer med två transpersoner. Linje59 har lånat ut sina transtexter till Umo.se (ungdomsmottagning på nätet) i utbyte mot att de länkar till Linje59 och anger linjen som källa.

Hemsidan har under 2008 haft 6272 individuella besök, vilket är en ökning med 273 besök jämfört med år 2007.

Transinkluderingen

Utöver hemsidan och vidareutbildning av arvodisterna har allt material gjorts om för att vara transinkluderande (lathund för arvodisterna, flygblad, blanketter, informationsmaterial i Linje59-rummet m.m.). I transinkluderingen ingår även att kontakta alla aktörer som på ett eller annat sätt hänvisar ungdomar till Linje59 och att meddela dem om transinkluderingen. Det gäller främst olika hemsidor.

Annonsering

Annonsering har skett i samarbete med LAFA. Annonser har funnits på Cruiser, i tidningen People och på SF Bios hemsida. Det har även gjorts ett utskick med affischer och flygblad till alla Sveriges ungdomsmottagningar. Ungdomstidningen Glöd har kontaktuppgifter till Linje59 på sina sidor för sex och samlevnad. Som tidigare år informerar RFSL Stockholm skolinformatörerna om Linje59 och delar ut karameller med Linje59:s kontaktuppgifter vid varje klassbesök. Under EuroPride fanns Linje59-material att tillgå på Huset, på RFSL Stockholms bokbord i Pride House samt i lokalerna för Pride Ung.

Kunskapsutbyte

Under året har kunskapsutbyten i form av möten/samtal skett med nätverket Stolta föräldrar och RFSL Ungdom. Gällande RFSL Ungdom har det varit ett särskilt fokus på transfrågor i kunskapsutbytet.

Samtal till Linje59

Linje59 har som tidigare år haft öppet tre kvällar i veckan och varierat sina öppettider för att så många som möjligt ska ha möjlighet att nå linjen. Linjen har haft öppet 113 kvällar fördelade på 41 veckor.

Under året har Linje59 mottagit 129 seriösa samtal, vilket är en ökning från 2007 då linjen mottog 119 seriösa samtal. Utöver seriösa samtal har linjen haft en stor mängd tysta samtal, påläggningar och busringningar. Totalt har linjearbetarna svarat på 554 uppringningar. Medelåldern på de som ringt linjen är 19,3 år. Majoriteten av samtalen har handlat om hur man kan veta om man är homo/bi, hur man kommer i kontakt med andra hbt-personer, att leva som homo- eller bisexuell, komma ut-processer och frågor om sex.

Utbildningsverksamheten

RFSL Stockholm har under året bedrivit skolinformation och utbildningar till studerande på grund- och gymnasieskolor, fritidsgårdar, universitet och andra vuxenutbildningar. Under året har föreningen haft en person som har ansvarat för utbildningsverksamheten anställd på heltid.

Föreläsningsverksamheten

Under verksamhetsåret 2008 har en ökad efterfrågan från pedagoger och blivande pedagoger märkts gällande utbildning om hbt-frågor och normkritisk pedagogik. Vi har under året tillgodosett detta behov utifrån våra resurser, vilket har resulterat i ett tjugotal genomförda föreläsningar dels inom ramen för olika pedagogiska utbildningar och även för befintliga lärarkårer på en handfull skolor runt om i Stockholms län.

Studiebesök och specialarbeten

Ett stort antal elever och studenter har kontaktat RFSL Stockholm varje år för att få material till uppsatser och specialarbeten. Flera av dessa elever har även bett om att få komma på studiebesök eller göra intervjuer. I mån av tid och resurser tillgodoser personalen dessa önskemål.

Skolinformationsverksamheten

Totalt genomfördes 448 skolinformationslektioner under verksamhetsåret, vilket är en ökning med cirka 16% jämfört med verksamhetsåret 2007 (378 lektioner). Detta betyder att cirka 14_000 elever/personer under året tog del av våra lektioner.

Högstadi- och gymnasieskolor samt övriga

Av det totala antalet skolinformationslektioner genomfördes 337 lektioner på 95 olika

högstadieskolor och 107 lektioner på 28 olika gymnasieskolor. Högstadieskolor och gymnasieskolor är alltså fortfarande vår största uppdragsgivare. Under året gjordes även besök på fyra olika fritidsgårdar.

Utbildning av informatörer

Under det gångna året har den sedvanliga informatörsutbildningen genomförts under hösten. Utbildningen omfattade 45 timmar. Tretton personer deltog i utbildningen och samtliga kommer att påbörja sitt informatörsarbete 2009.

Verksamma informatörer

Förra verksamhetsåret var informatörsgruppen väldigt stabil under vårterminen, medan en stor del av informatörerna valde att avsluta sitt informatörsarbete under höstterminen. Ungefär hälften av de informatörer som arbetade under året gick informatörsutbildningen hösten 2007, den andra hälften bestod av informatörer som arbetat ett eller några år. Sammanlagt informerade 22 personer inom ramen för skolinformationsverksamheten. Antalet aktiva informatörer låg under året runt cirka 15 stycken.

Fortbildning och handledning av informatörerna

Den ansvariga för skolinformationen har under året deltagit vid ett flertal informationstillfällen i syfte att handleda informatörerna i deras arbete. Varje informatör har fått denna form av handledning minst en gång under året. Även enskilda utvecklingssamtal med varje informatör har genomförts under verksamhetsåret. Under året har åtta informatörsträffar anordnats. Dessa har ägnats dels åt grupphandledning under ledning av föreningens kuratorer, dels åt utbildning i normkritisk pedagogik, utvärderingar

och analyser av de pedagogiska metoder som används inom skolinformationsverksamheten. Flera av de befintliga informatörerna deltog även under hösten i vissa delar av nyutbildningen av informatörer.

Utvärdering och förändring av pedagogiken

Under verksamhetsåret har det fortsatta arbetet med att styra skolinformationspedagogiken från en toleranspräglad mot en normkritisk pedagogik prioriterats och flera förändringar i metodutformningen har skett.

Skolinformationsmaterial

Samtliga elever/personer som deltagit på våra skolinformationer under året har fått ta del av materialet "Får du vara du i skolan" som är framtagen av HomO och tar upp den diskrimineringslag som gäller i skolan från och med 1 april 2006, samt ett flygblad med information om RFSL Stockholms ungdomsverksamhet Egalia. Under året har vi även, i samarbete med Linje 59, distribuerat karameller med telefonnumret till Linje 59 samt linjens hemsidesadress tryckt på omslagspappret till samtliga elever/personer som lyssnat på våra skolinformationer. Allt nämnt material har fungerat som ett komplement till skolinformationen.

Verksamhetsgrupper

Utöver kontor rymmer Huset även lokaler som användes av föreningens olika aktivistgrupper och deras verksamheter. Huset erbjuder trygga mötesplatser där medlemmar, anhöriga, aktivister och nyfikna kan vända sig för att få information, skapa gemenskap, nätverka och på andra sätt bidra till och dra nytta av föreningen.

RFSL Stockholm har en omfattande och mångfacetterad verksamhet fördelad på olika grupper.

Grupperna kan delas in i:

- Fritids- och aktivitetsgrupper som syftar till att skapa sociala nätverk och där verksamheten skapas av deltagarna själva
- Stöd- och samtalsgrupper, som har en mer stödjande inriktning och som har en erfaren ledare som rekryteras av RFSL Stockholm och som arbetar efter en fastslagen metodik
- Samarbets-, arbets- och aktivistgrupper, som tillhandahåller en utåtriktad verksamhet.

Medlemskap i RFSL är inget måste för att vara medlem i någon utav våra grupper. Målet är att samtliga verksamhetsgrupper ska marknadsföra sina aktiviteter via RFSL Stockholms hemsida och i samband med Stockholm Pride.

Fritids- och aktivitetsgrupper

Lambda IF

Lambda IF är RFSL Stockholms idrottsförening. Föreningens arbete består i att organisera idrottsaktiviteter för homo- och bisexuella samt transpersoner. Varje sektion/grupp tar ansvar för och bedriver sin egen verksamhet. Under 2008 har verksamheten varit i stort sett oförändrad jämfört med föregående år. Varje sektion och verksamhet presenteras utförligare nedan.

Styrelsen har under året bestått av: Stefan Sundberg (ordförande t.o.m. maj), Hans Kårholm (ordförande fr.o.m. juni), Rikke Olesen, Malin Backström, Axel Grönqvist, och Anders Nilsson.

Dans (mixad)

Danssektionen bedriver verksamhet i pardans – framför allt latin och standarddans. Dels genom att via RFSL Stockholm erbjuda danskurser för nybörjare och fortsättare, dels genom att erbjuda träningstider för samkönade danspar som är intresserade av att tävla i latin- och/eller standarddans. Under vårterminen 2008 hölls en terminskurs för nybörjare i latindans och en i standarddans, med cirka 15 deltagare. Under höstterminen 2008 har två helkurser i lindy hop hållits. Under året har Lambda inte haft någon träningstid, men två tävlingspar har tränat på egen hand.

Fotboll (kvinnor)

Säsongen 2008 var återigen en mycket spännande säsong för föreningens fotbollslag, som precis stannade kvar i serien utomhus i Korpens div. 1. Inomhus vann laget Korpens div.2 i sista rundan. Det har kommit flera nya personer till laget, som lyckats bra med att skapa nya kontakter. Detta har bland annat resulterat i träningsmatcher mot Stockholm Snipers, samt en uppvisningsmatch mot desamma under årets EuroPride. Laget består av 14 ordinarie spelare och tre till fyra reserver. Åldersbredden är stor, från 27 till 48 och det finns kvinnor från både Sverige, Norge och Danmark. Det är en mycket bra stämning i laget och alla nya har känt sig välkomna. Förutom det sportsliga har laget också anordnat ett par fester och after work.

Fotboll (FtM)

Fotbollslaget för transpersoner tränade varje söndag 2008. Laget har cirka 20 medlemmar, varav cirka sex är aktiva i laget, medan övriga deltagit på enstaka träningar. Gruppen har en social och stödjande funktion genom att träningarna skapar en FtM-exklusiv

plats där frågor som specifikt rör gruppen ofta diskuteras.

Musclemarys/Jympasektionen - inom Lambda IF

Tre eldsjälar satte igång jympasektionen efter en idé från Berlin. Gruppen började för cirka tio år sedan och gypade i olika skoljympasalar. Efter ett antal år på hårda gypagolv flyttades aktiviteterna äntligen in på Friskis & Svettis Annexet där gruppen har egna lokaler med bra golv, fina duschrum och bastu. Under året har 40 pass genomförts, med mellan 15 och 30 deltagare. Det är idag 50 motionärer som finns med på mailinglistan och som kommer sporadiskt eller varje vecka. Ledarna är alla utbildade på Friskis & Svettis och har under året kört medelgympa. Ibland har gästtränare kört core, rygg eller intensiv-gympa. Jympan syftar både till att vara träning, men även ett sätt att lära känna nya vänner. Efter varje pass går gruppen ut och äter en bit mat och varje termin avslutas med en gemensam avslutningsmiddag.

Innebandy (kvinnor)

Innebandyn har legat nere under 2008, bland annat beroende på att den tidigare lokalen varit stängd för renovering. Innebandyn startar upp igen i januari 2009.

Volleyboll (mixad)

Volleybollsektionen har under året tränat på Eiraskolan på lördagar. Antalet deltagare har varierat men som mest har det varit uppåt 15 personer och totalt har närmare 30 personer varit aktiva under året. Volleyboll är en mycket populär verksamhet för hbt-personer med invandrarbakgrund, vilket visat sig i att sektionen haft deltagare från ett stort antal nationer på träningarna. Högstanivån bland de tränande har höjts betydligt de senaste åren varför diskussioner förts om att

delat upp träningarna, för att på så sätt göra det lättare för nybörjare att börja träna. Tyvärr har inga gayturneringar legat rätt i tid för att Lambda skulle kunnat delta, men däremot har klubben ställt upp i två "vanliga" turneringar. Vid Korpiaden, som avgjordes i Falun i början av februari, gjorde Lambda ett mycket uppmärksammat och uppskattat framträdande och bara en olycklig skada gjorde att man förlorade finalen mot de två senaste årens segrare från Sala. Även på Volleyfestivalen i Täby spelade laget stundtals mycket bra även om det där bara räckte till en femteplats.

Club Golden Ladies

Club Golden Ladies är en aktivitetsgrupp inom RFSL Stockholm som vänder sig till lesbiska och bisexuella kvinnor från 35 år och uppåt. Vid årsskiftet var medlemsantalet 151.

Ledningsgruppen har under året bestått av:

Caroline Holmqvist (ordförande), ViviAnn Jaktlund (kassör), Lena Lagercrantz (sekreterare), Else-Britt Rydén (vice kassör), Ingrid Hollinger (suppleant), Monica Evadotter (suppleant) och Eva Bohlin (suppleant). Vice ordförandeposten är vakant. Revisor har varit Christina Hising med Marianne Carlsson som suppleant. Valberedningen har bestått av Eva-Lisa Bengtson (sammankallande), Siv Fransson och Hedvig Roos.

Årsmötet 2008 hölls den 12 februari 2008. Protokollförda ledningsgruppsmöten har hållits vid åtta tillfällen.

Tisdagscaféer

Klubben har fortsatt sin caféverksamhet på Huset (Hyllan) varje tisdag med uppehåll för sommar

och jul. Fyra temacaféer har hållits under året.

- 4 mars: Karin Lindeqvist "Strövtåg genom 1900-talets lesbiska litteratur" (30 deltagare)
- 8 april: Pia Laskar "Queer – vad är det egentligen" (16 deltagare)
- 22 april: Eva Gezelius "Enkla rörelser för kropp och själ" (20 deltagare)
- 30 september: Eva Gezelius "Fortsättning – enkla rörelser för kropp och själ" (20 deltagare)

Middagar/fester med eller utan dans

- 16 februari: knyctisfest på Hyllan (37 deltagare)
- 15 mars: knyctisfest med levande musik, Sweet Jazz Girls (48 deltagare)
- 19 april: knyctisfest med levande musik, Sweet Jazz Girls (30 deltagare)
- 14 juni: försommarfest med grillning på Zinkens koloniområde (ca 50 deltagare)
- 1 augusti: Pridefest på Hyllan med levande musik, duon Björn och Linda Rapp (42 deltagare)
- 6 september: kräftskiva på Röda Caféet (20 deltagare)
- 13 december: Lucia- och julfest.

Aktiviteter

- 20 januari: Stockholms läns museums fotoutställning "In Hate We Trust" (8 deltagare)
- 3 februari: medlemsmöte (17 deltagare)
- 12 februari: årsmöte (25 deltagare)
- 2 mars: Polismuseet (7 deltagare)
- 30 mars: konstvandring utmed Norr Mälarstrand till Marieberg (9 deltagare)
- 27 april: "kosläpp" (23 deltagare)
- 25 maj: trädgårdvisning i Tantolundens koloniområde (15 deltagare)

- 1 juni: båtutflykt till Ängsö nationalpark (9 deltagare)
- 8 juli: Boule och Berså (5 deltagare)
- 20 juli: båtturen "God morgon Stockholm" (6 deltagare)
- 31 juli: Golden Ladies följer upp 2007 års panelsamtal om hbt-livet förr och nu. Fem av medlemmarna satt i panelen. Drygt 130 personer satt i publiken.
- 2 augusti: Golden Ladies deltar i Prideparaden under egen paroll. Tre stycken i cykeltaxi och fem gående, varav två bar banderollen. Därefter samlades gruppen i Zinkens föreningsstuga (cirka 40 kom förbi och minglade).
- 3 augusti: Golden Ladies picknick i Tanto (17 deltagare)
- 24 augusti: Sörmlandsutflykt till Julita och Fogelstad (10 deltagare)
- 14 september: svampplockning i Tyresta (10 deltagare)
- 21 september: cykelutflykt över Stockholms broar (4 deltagare). Avslutades med gemensam fika i Zinkens föreningsstuga.
- 16 oktober: Historiska museet "Maria – drömmen om kvinnan" (8 deltagare)
- 26 oktober: Nationalmuseums utställning "Lura ögat" (7 deltagare)
- 23 november: Liljevalchs utställning "Den stora färgskrällen" (7 deltagare)
- 26 december: After Christmasmingel i Zinkens föreningsstuga.

Övrigt

Under EuroPride hade vi, som framgått ovan, en rad aktiviteter. Vi fick publicitet i DN, RFSL Stockholms hemsida, vår egen hemsida, QX, EuroPride-programmet, samt av Ingrid Svensson och Pia Laskar under deras guidade båtturen.

Gayseniorerna

Basverksamheten – seniorcafé onsdagar kl. 15 – har fortsatt under 2008. För första gången gjordes i år ett sommaruppehåll. Ett kolonibesök gjordes i juli och under hösten anordnades en nostalgikväll med visning av gamla foton och den klassiska filmen *Bögdjävlar* från 1977. Under 2008 anordnade gruppen, enligt tradition, en välbesökt och trivsamt julfest. Besökstalet var i år 1 660 mot 1 580 förra året.

I februari gav Socialstyrelsen ut rapporten "Det dubbla utanförskapet – mångfald och sexuell läggning bland äldre". Rapporten ger en ny kunskap om bland annat äldre homo- och bisexuell situation. Vår informationssekreterare har medverkat i tillkomsten. Rapporten väckte stort intresse och aldrig tidigare har äldre hbt-personer givits så stor medial uppmärksamhet. Medlemmar i bland andra Gayseniorerna, Golden Ladies och Aktionsgruppen Homosexuella Pensionärer har i samarbete medverkat med sina kunskaper och erfarenheter. Bland annat med artiklar i SvD, Stockholms fria tidning, QX:s nätupplaga och radiointervjuer i P1:s "Tendens" med Thomas Tengby samt TV, till exempel i "Fråga Olle" och "Veteran-TV". Dessutom har ett tiotal förfrågningar från uppsatsskrivare och grupparbetare, både på högstadie- och högskolenivå besvarats.

Hemsidan www.gaysenior.se har förnyats och skötts av Frederik Abbemo. Gayseniorerna är medlemmar i föreningarna Stockholm Pride samt Prime Timers World Wide i vars medlemstidning vi medverkat med en artikel. Fortfarande är de två projekten Gayseniorhälsan och besöks- och väntjänstverksamheten vilande på grund av bristande - främst finansiella - resurser. Den informella

verksamheten fortgår. Den registrerade tidskriften GaySenioren har efter 20 år avregistrerats och utkommit med sitt sista nummer. Ersättning följer med "Gayseniorinfo" på vår hemsida varifrån utskrifter vid behov kan göras. Förhoppningen är att slutorden "Bryt tystnaden" skall bli ett motto för framtiden.

Operabögarna

OperaBögarna (OB) har allt sedan starten hösten 1997 ständigt vuxit. Under 2008 har antalet medlemmar legat relativt konstant; mellan 260-270 medlemmar. Gruppen består främst av män (ca 90 %), men även kvinnor är välkomna. Åldersmässigt har gruppen medlemmar i åldrarna 25 – 92 år. Större delen av medlemmarna bor i Stockholm, men medlemmar finns även i andra delar av Sverige samt i utlandet, exempelvis i England, Tyskland och Spanien.

Under året har följande evenemang arrangerats:

- på Kungliga Operan har vi tillsammans sett följande föreställningar: Rossinis "Askungen", Strauss "Rosenkavaljeren" samt Wagners "Tristan och Isolde".
- på Göteborgsoperan har vi sett Tchaikovskys "Eugene Onegin" samt en konsert med sångerskorna Erika Sunnegårdh och Ingrid Tobiasson.
- på Folkoperan har vi sett Webers opera "Friskyttan".
- under EuroPride medverkade vi vid en stor konsert i Sofia Kyrka tillsammans med nystartade Pride Sinfonietta. Tio operasångare medverkade och dirigent var Jonathan Sheffer från New York. Cirka 450 personer kom till konserten.
- Året avslutades enligt tradition med "Glöggfrossa". Ett julbord

arrangerades också på Nürnberghuset på Södermalm med 55-60 medverkande, som också fick höra den hemliga gästen, mezzosopranen Katarina Karnéus, sjunga.

Vid de olika operabesöken har cirka 20-25 personer deltagit.

Transcafé

RFSL Stockholms transcafé har under 2008 haft nio träffar under våren, den sista onsdagen varje månad, under hösten den första onsdagen. Träffarna har samordnats med Lila Salongen.

Besökarantalet har varit lågt under våren med mellan fem och sju transpersoner varje gång, men betydligt högre under hösten med cirka dubbelt så stor anslutning, varav ungefär hälften har varit nytillkomna på väg att "komma ut".

Inga föreläsningar eller filmvisningar har förekommit i transcaféets regi. Däremot passade många av deltagarna på att besöka den transdag som anordnades av RFSL Stockholm, RFSL Ungdom och RFSL Ungdom Stockholm i november.

Småstjärnorna

Småstjärnorna är en ny grupp som bildades under förra verksamhetsåret. Småstjärnorna är ett nätverk för föräldrar som har barn upp till två år. Mötesplatsen kan ses som ett komplement till öppna förskolan. Under 2008 har Småstjärnorna organiserat nio träffar för föräldrar och barn (upp till två år) med över 200 deltagare sammanlagt.

Bigruppen B:Come

B:Come är en grupp om cirka 73 medlemmar på webbsidan Quiser och på den e-postlista som finns genom RFSL Stockholm. Gruppen startade för

några år sedan då många bisexuella personer kände sig exkluderade ur gayvärlden och ville vara representerade som grupp inom RFSL. Syftet har sedan starten varit att träffas och ha trevligt tillsammans, samt att utbyta erfarenheter med andra människor som identifierar sig som bisexuella. De personer som startade Bi-gruppen inom RFSL Stockholm drev tidigare klubb Honung, den enda uttalade bi-klubben i Stockholm. Sedan dess har ledarna för gruppen, dess aktiviteter och namn varierat. Några av aktiviteterna har varit filmvisning, föreläsare med forskare som har forskat om bisexualitet, teaterbesök med mera. Ibland har träffarna haft ett särskilt tema, men oftast har de skett under avslappnade former. Gruppen är öppen, vilket innebär att vem som helst som definierar sig som bisexuell eller är nyfiken på begreppet är välkommen.

Genomförda aktiviteter 2008 är som följer:

- Hallongrottan: Forum/panel om bisexualitet och diskussion om kärleksbegreppet plus ett samtal med författaren Mia Lehndal som har skrivit boken "Våga vara vem du är". Idén kom från B:come. Mycket välbesökt och en hel del nya medlemmar anslöt sig.
- Teater: Petra von Kants bittra tårar på Stadsteatern.
- Pubkväll på Wirströms i Gamla Stan.
- Biobesök: Patrik 1,5
- Naturhistoriska riksmuseet: Rainbow Animals – om homosexualitet i djurvärlden samt en föreläsning om detsamma.
- Glöggkväll inför julen – Hemma hos Anna

Målet är att skapa ett forum där personer kan få ut det bästa av gay- och heterovärlden istället för att känna oss icke tillhörande i någon utav dem. Syftet är att gemensamt försöka hitta bisexuella teman i vardagen genom att titta på till exempel historiska personer, litteratur, kultur, bjuda in föreläsare eller bara prata med varandra.

Nätverket Stolta föräldrar

Föräldragruppen har under verksamhetsåret organiserat åtta sammanträden/planeringsmöten varav en har varit ett halvdagsmöte. Under 2008 arrangerades en tematräff och vid ett par tillfällen har gruppen, i samband med ordinarie ansvarsgruppmöte, bjudit in föräldrar som har anmält intresse vid tidigare kontakt. Tyvärr har detta inte lockat särskilt många av de cirka 30-tal som för närvarande står på "intresselistan". En lyckad satsning har varit en nystartad samtalsgrupp ledd av Halvar Myr. Under vår och höst 2008 har sex personer deltagit vid sex olika träffar.

EuroPride

- Under hela veckan deltog två och två i tre timmarspass i Pride House på Kulturhuset. Uppskattningsvis har ett 40-tal besökare rört sig vid informationsbordet. Märkbart många var ungdomar som skulle tipsa sina föräldrar om gruppen och Prideparaden. Många vuxna kom från olika delar av landet och möjligheter till samarbete mellan gruppen och deras nystartande nätverk uppstod.
- Deltog vid ett tillfälle på Lava.
- Jan Helgesson deltog i ett interaktivt samtal på Kulturhuset.
- Marscherade som vanligt i Pride-tåget under banderollen "Stolta Föräldrar till

homosexuella barn" och särskilda skyltar med engelsk text. Stor uppslutning redan från start. Ett hundratal beräknas ha slutit upp bakom banderollen.

- Några hundra flygblad delades ut till publiken. Efter kontakt med Nordiska Museet har gruppen överlämnat broschyr, skyltar, kroppsbanderoll mm för ev. framtida dokumentation.

Information

Gruppen har med bild och text varit synliga i dagspressen i Stockholm och i landsorten (exempelvis Eskilstuna-Kuriren). Under 2008 har flera insändare skrivits i aktuella frågor och införts framförallt i Dagens Nyheter "Skriv i DN", men också i bland annat Svenska Dagbladet. Gruppen har aktivt informerat om möjligheter till utökad stöttning och kontakt med oroliga eller vilsna föräldrar via en telefonlinje och har även velat följa arbetet med bland annat en förbättrad hemsida och konsulentkontakter inom RFSL Stockholm. Under 2008 har flera medlemmar i gruppen haft personliga kontakter med föräldrar via telefon, e-post och personliga träffar.

För kalenderåret 2008 beviljades gruppen 3000 kr, vilket var långt mindre än vad man hoppats på i budgetarbetet. Summan kom att till fullo utnyttjats då enbart tryckning av broschyrmaterial inför Pridefestivalen uppgått till detta belopp och mer.

Nätverket Asexuell

Under det verksamhetsåret har Nätverket Asexuell fortsatt med öppna träffar på Huset. Från november 2007 har gruppen fört statistik över deltagarna. Från november 2007 till december 2008 har 15 träffar genomförts, varav en picknick under EuroPride. Antalet besökare har varierat mellan tre och åtta, med ett

snittantal på 5,8. Under EuroPride ordnade nätverket två programpunkter på Pride House: "Samtal kring asexualitet" och "Transsexuell + asexuell = sant?". Båda hade cirka 25 besökare. Nätverket har också medverkat med seminarier om asexualitet vid Uppsala Pride och HBT GBG. Nätverket har fortsatt att medverka i media när detta varit möjligt, och svarar på frågor från olika studerande som kontaktar oss.

Stöd- och samtalsgrupper

Startgrupper

Startgrupperna är en serie träffar där hbt-personer får tillfälle att dela erfarenheter med andra i liknande situationer. Startgrupperna ges två gånger per år, en gång på våren och en på hösten och består av fem ledarledda träffar.

Startgrupp UNG

Under verksamhetsåret har två planerade Startgrupper UNG genomförts. Vårterminens startgrupp inleddes med tolv deltagare varav sju stycken fullföljde gruppen. På höstterminen var antalet deltagare tio vid det första tillfället och av dem valde sju stycken att fullfölja startgruppen.

Totalt genomförde 14 personer (64%) hela Startgrupp UNG under 2008.

Av de 14 deltagarna definierade sig elva som kvinnor och tre som män. Medelåldern för kvinnorna var 20.6 år och för männen 20.3. Den yngsta deltagaren var 15 år och den äldsta 25 år. I jämförelse med 2007 är ålderssnittet för kvinnor oförändrat medan det för männen har sjunkit med cirka två år.

Startgrupp 25+

Under året 2008 har två planerade Startgrupper 25+ genomförts.

Vårterminens Startgrupp inleddes med 16 deltagare varav 11 stycken fullföljde gruppen. På höstterminen var antalet deltagare sex vid det första tillfället sedan tillkom det en person och sammanlagt fullföljde sju personer Startgruppen på hösten.

Totalt genomförde 18 personer (78%) hela Startgrupp 25+ under 2008. Efterföljande material är baserat på deras utvärderingar.

Av de 18 deltagarna definierade sig tio som kvinnor och åtta som män. Medelåldern för kvinnorna var 33.2 år och för männen 38.0. Den yngsta deltagaren var 25 år och den äldsta 54 år.

I jämförelse med 2007 är ålderssnittet för kvinnor oförändrat medan det för männen har ökat med cirka tre år.

Mot bakgrund av de utvärderingar som deltagarna i startgrupperna fyllt i är det tydligt att de som fullföljt dessa i stor utsträckning får ut det de förväntade sig innan de började.

Samarbets-, aktivist och arbetsgrupper

Skrivargruppen

Skrivargruppen fortsatte med sin verksamhet under första hälften av det gångna verksamhetsåret, men avvecklade till hösten sin verksamhet.

Biblioteksgruppen

Biblioteksgruppen har fortsatt med sina öppettider i anslutning till Lila Salongen, varje onsdag kl.18-20.

Viktväktarna

Viktväktarna har träffats varje torsdag under förra verksamhetsåret i grupprummet Timmy.

Regnbågspriset och Rosa tisteln

Under EuroPride 2008 som anordnades i Stockholm delade RFSL Stockholm ut sina priser; Regnbågspriset och Rosa Tisteln.

Regnbågspriset

Regnbågspriset delas ut till person eller organisation som verkar inom Sverige och som genom sina handlingar eller ställningstaganden har påverkat utvecklingen i positiv riktning för likaberättigande oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Men ingen regel utan undantag och med tanke på att EuroPride var i stan tyckte RFSL Stockholm att det var bra med en anknytning till Europa. 2008 års Regnbågspris tilldelades därför Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter Thomas Hammarberg.

Motivering: "Regnbågspriset går i år till Thomas Hammarberg, Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter. För några kanske ett okänt namn, men för oss och för många av våra vänner ute i Europa är han en av dem som på ett mycket tydlig sätt tagit ställning för mänskliga rättigheter, vilket på ett självklart sätt inbegripit även hbt-rättigheter. Thomas Hammarberg har i sin roll som kommissionär agerat för våra rättigheter när dessa kränkts runt om ute i Europa. Han har tydligt stöttat Pridefiranden, inte minst i Ryssland, Polen och Baltikum, och har personligen engagerat sig för att få till stånd dialoger och möten för att utöva påtryckningar för hbt-frågorna i de allra mest svårarbetade länderna. Thomas Hammarberg är en mycket värdig vinnare av Regnbågspriset på EuroPride 2008!"

Rosa tisteln

Rosa tisteln delas ut till person eller organisation som verkar inom Sverige och som genom sina handlingar eller ställningstaganden har påverkat utvecklingen i negativ riktning för likaberättigande oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. 2008 års Rosa tistel gick till Roland Andersson, Harriet Andersson, Lars Dagson, Anne-Berit Ekström, Gunnar Holmgren, Annika Landgren, Lars Ljungström, Karin Lundkvist, Bo-Eric Malmvall, Per Arne Parment, Sven Arne Silfverdal och Nils Svensson.

Motivering: "Årets Rosa tistel tilldelas de läkare och barnmorskor som i en debattartikel i Dagens Nyheter den 22 juni kritiserar satsningar på ökad kondomanvändning som skydd mot sexuellt överförbara sjukdomar och oönskade graviditeter. Artikelförfattarna förespråkar istället avhållsamhet som metod. Av artikeln framgår inte med ett ord att majoriteten av undertecknarna är medlemmar i Föreningen kristna läkare och medicinare, som ingår i International Christian Medical and Dental Associations, ICMDA. Denna organisation, som har starka kopplingar till den kristna högern i USA där den har sitt säte, fördömer homosexuell praktik utifrån "bibliska, medicinska och sociala grunder". I sin så kallade etiska policy staplar ICMDA homofoba påståenden och gör ovetenskapliga och propagandistiska kopplingar mellan homosexualitet och medicinsk, psykosocial och samhällsekonomisk problematik. Artikelförfattarna döljer sin koppling till Föreningen kristna läkare och medicinare samt ICMDA för läsarna och försöker ge sina religiöst grundade uppfattningar en vetenskaplig dignitet"

